

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МИЛИЋИ
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

**- Радна група за израду нацрта Стратегије развоја
малих и средњих предузећа и предузетништва у
општини Милићи за период 2018-2023.година**

- НАЦРТ -

СТРАТЕГИЈА

РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА У ОПШТИНИ МИЛИЋИ ЗА ПЕРИОД 2018 – 2023. ГОДИНА

Милићи, фебруар 2018. године

I - УВОД

Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у општини Милићи за период 2018-2023. година (у даљем тексту: Стратегија) је документ којим се утврђују смјернице и циљеви развоја малих и средњих предузећа и предузетништва (у даљем тексту: МСПП) у наредном средњорочном периоду.

Предуслов за остваривање одрживог друштвено-економског развоја је развој привреде, која своју конкурентност гради на приватној предузетничкој иницијативи, знању, примјени нових технологија и иновативности.

Стратегија представља дио стратешког оквира за развој конкурентности привреде општине Милићи и односи се на унапређење услова за развој и конкурентност МСПП.

Овај документ предвиђа наставак континуиране подршке приватном сектору у општини Милићи, у координацији са Министарством индустрије, енергетике и рударства, Министарством пољопривреде и Републичком агенцијом за развој малих и средњих предузећа, као и са осталим министарствима и организацијама.

Документ је усклађен са Стратегијом развоја малих и средњих предузећа Републике Српске за период 2016-2020. година.

Стратегија се састоји од статистичких показатеља и SWOT анализе, стратешких циљева и приоритета, мјера за унапређење, извора за обезбјеђење финансијских средстава, активностима и носиоцима активности у спровођењу Стратегије, стратешких програма развоја малих и средњих предузећа и предузетништва и Акционог плана.

Подршка развоја МСПП и конкурентности је планирана у свим областима које активно или индиректно утичу на боље пословање МСПП, која према Закону о развоју малих и средњих предузећа, обухватају сва привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који испуњавају следеће критеријуме:

- просјечно годишње запошљавање мање од 250 радника;
- независни су у пословању и
- остварују укупни годишњи приход мањи од 8.000.000 КМ или имају вриједност пословне имовине до 4.000.000 КМ.

С тим, да се у аналитичким документацијама, као примарни критеријум узима број запослених.

У циљу стварања окружења у којем предузетници и породичне фирме могу да се развијају, а предузетништво може да се надограђује, потребно је развијати систем информационог образовања за унапређење знања и вјештина, увођење предузетничког образовања у све нивое образовног система, промоцију предузетничког духа и подстицања предузетништва жена и младих, као и социјалног предузетништва.

II – СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ СЕКТОРА МСПП У ОПШТИНИ МИЛИЋИ

У складу са Законом о развоју малих и средњих предузећа („Службени гласник Републике Српске“, број 50/13), статус малих и средњих предузећа имају привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који просјечно годишње запошљавају мање од 250 радника.

Пословање у форми предузећа, прописано је Законом о привредним друштвима, као и другим посебним прописима

У форми привредног друштва могу се обављати скоро све дјелатности утврђене Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске.

Пословање у форми предузетника прописано је Законом о занатско-предузетничкој дјелатности и посебним прописима, којима се уређују поједине привредне области.

Према овом Закону, предузетници су физичка лица која обављају дјелатност у своје име и за свој рачун, ради стицања добити.

У форми предузетника може се обављати 75% дјелатности. За потребе овог документа, у сектору МСПП посматраће се правна лица и предузетници.

Према величини, МСП се дијеле на следеће категорије:

- микро предузећа – привредни субјекти који запошљавају до 9 запослених;
- мала предузећа – привредни субјекти који запошљавају од 10 до 50 запослених и
- средња предузећа – привредни субјекти који запошљавају до 250 запослених.

Пратећи постављене циљеве дефинисане Стратегијом развоја као изазов општине Милићи када се ради о економском развоју општине намеће се следећа тежња :

Процењује се да тренутно домаћи бруто производ на подручју општине Милићи износи цца 140.000.000,00 КМ, те да би по стопи раста од 5-7% годишње, до 2022. године достигао износ од цца 200.000.000,00 КМ. Да би се остварило наведено повећање бруто домаћег производа, потребно је у реални сектор и друштвене дјелатности годишње улагати 10.000.000,00 КМ. Резултат наведеног повећања БДП-а и предвиђених улагања у реални сектор и друштвене дјелатности као и природни одлив радника услед одласка у пензију и по другим основама, јесте обезбеђивање нових цца 700 радних мјеста и свођење стопе незапослености на максималних 20 % .

Како се из постављеног циља и види неопходно је ангажовати све реурсе као би се предвиђена средства за улагања у инвестиције од 10.000.000,00 КМ на годишњем нивоу у реални сектор и друштвене дјелатности и остварила . Потребно је стимулисати и охрабривати инвестиције у првом реду од домаће привреде како би се отварио раст реалног сектора, те се више ангажовати на изналажењу донаторских средства и средства из буџета општине која ће бити усмјерана ка охрабривању и подстицању инвестиција .

Број МСП

У току протеклог петогодишњег периода, укупан број привредних субјеката у општини Милићи је умањен за 14%.

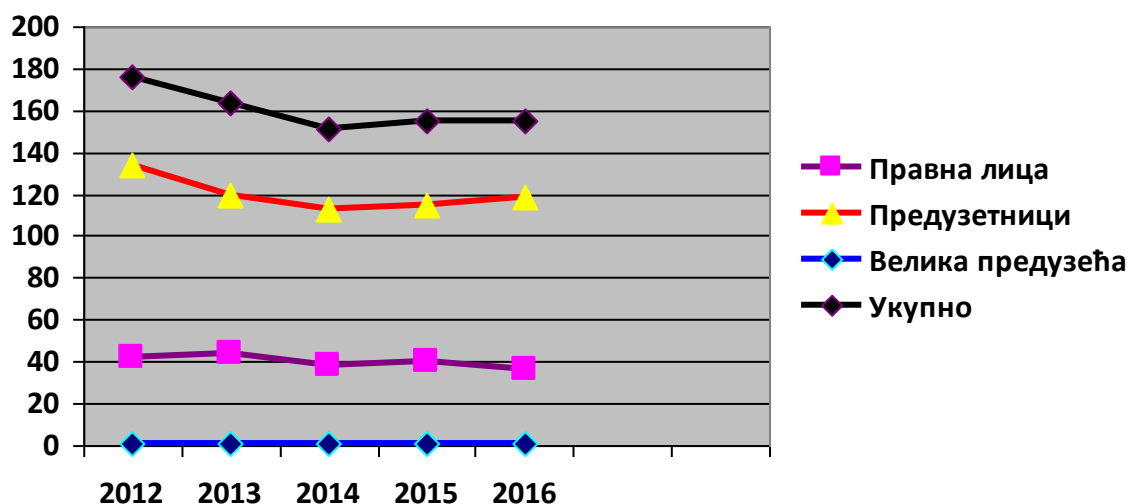
Број правних лица у сектору МСП у 2016. години је мањи за 16% у односу на 2012. годину, док је број предузетника мањи за 12%.

Број великих предузећа остао је на истом нивоу.

Табела 1. Структура привредних субјеката у периоду 2012 - 2016.године

Врста субјекта	2012.	Учешће %	2013.	Учешће %	2014.	Учешће %	2015.	Учешће %	2016	Учешће %
Правна лица	42	23,73	44	26,67	38	25,00	40	25,64	36	23,08
Предузетници	134	75,71	120	72,73	113	74,35	115	73,72	119	76,29
Укупно МСП и предузетници	176	99,44	164	99,40	151	99,35	155	99,36	155	99,37
Велика предузећа	1	0,56	1	0,60	1	0,65	1	0,64	1	0,63
УКУПНО:	177	100,00	165	100,00	152	100,00	156	100,00	156	100,00

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

Број предузетника у протеклом периоду биљежи благи раст односно - пад из године у годину. Најчешћи разлози гашења предузетничке дјелатности на нашој општини су конкуренција и презасићеност тржишта одређеним врстама дјелатности. Двије области гдје најчешће долази до регистравања и затварања су трговина и угоститељство.

Кад је у питању трговина проблем који се јавља је слична понуда (већином трговине са мјешовитом робом), као и њихово концентрисање у дијеловима града и приградским мјестима, гдје већ постоји објекат који задовољава потребе грађана. У оваквим ситуацијама један од предузетника обавезно гаси дјелатност. Годинама уназад веома кратко опстају трговине са дјечијом опремом.

Такође сличан проблем се јавља и код угоститеља. Већина угоститељских објеката да би опстала ораганизује разне садржаје, најчешће (извођење живе музике) како би привукла већи број људи, нарочито младих. Међутим, већина њих, не испуњава услове за емитовање живе музике, или немају одобрење овлаштене институције за мјерење нивоа буке или због превелике чујности изван објекта, не могу добити одобрење од јединице локалне самоуправе за извођење исте. Ове ситуације најчешће доводе до затварања предузетника-угоститеља.

Постоје случајеви да у току године расте број новостворених предузетника, међутим како се завршава фискална година предузетници се одлучују на затварање односно гашење дјелатности због немогућности остваривања прихода којим би покрили обавезе на годишњем и мјесечном нивоу. Постоје и ситуације кад се у једној години региструје већи број предузетника због пријаве на Јавне позиве за добијање подстицајних средстава (ЗЗЗРС, Невладине организације), а у наредној години се већи број њих одјави јер нису добили средства за која су конкурисали. Ти случајеви представљају привидно већи број регистрованих предузетника једне године у односу на другу.

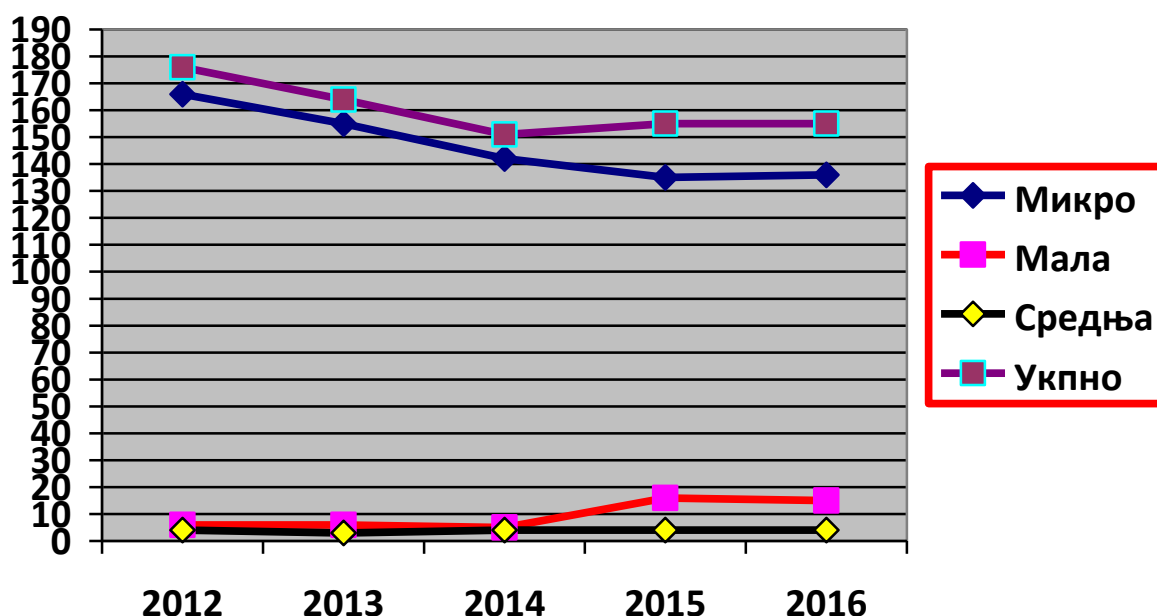
Као и код предузетника и код правних лица такође, постоји благи раст односно пад из године у годину. Број увећаних привредника у неким ситуацијама и није реалан број, јер иза тога стоји мањкавост Закона о привредним друштвима. Огледа се у случајевима гдје ДОО је нагомилалају (неплаћају) обавеза по основу пореза и доприноса након чега Пореска управа ступа са принудном наплатом којом блокира рачун друштву. Ако предузеће на свом рачуну на посједује средства којим би се извршила принудна наплата или нема имовине која улази у ликвидациони или стечајни поступак, оснивач одговра до висине улога приликом оснивања (који може да буде 1КМ). Тај ДОО престаје са радом и покреће ликвидациони поступак код надлежног Суда. Међутим Закон о привредним друштвима дозвољава истом лицу да поново оснује ДОО, које ће се бавити истом дјелатношћу, иако ликвидациони или стечајни поступак није завршен и не преноси обавезе на ново предузеће.

Ликвидациони или стечајни поступак, ако не покрене оснивач покреће надлежни Суд ако је рачун блокиран дуже од 60 дана, а у том случају Суд и сноси трошкове поступка, па се одлаже и обично траје неколико година. Ово ствара проблем код прегледа броја ДОО јер су неки од њих активни, само зато што нису покренули ликвидациони или стечајни поступак, а Суд по службеној дужности одлаже јер предујам за покретање ликвидационог поступка сноси онај ко га покреће, иако се он касније може надокнадити из ликвидационе масе.

Табела 2. Структура МСП и предузетника према броју запослених / величини

Величина	Број МСП и предузетника				
	2012	2013	2014	2015	2016
Микро (до девет запослених)	166	155	142	135	136
Мала (10-49 запосл.)	6	6	5	16	15
Средња (50-249 запослених)	4	3	4	4	4
УКУПНО:	176	164	151	155	155

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

Према подацима у табели и дијаграму, очигледно је да укупан број МСПП зависи од броја микро предузећа. Највећи удио у микро предузећима имају предузетници.

У 2015. мала предузећа биљеже раст, а микро предузећа пад, у односу на претходну годину. Разлог је раст и проширење производње у микро предузећима које је пратило запошљавање нових радника, па су из тог разлога прекатегорисани из микро у мала предузећа.

У протеклим периоду број средњих предузећа се практично није ни мијењао, што је резултат њиховог доброг и успјешног пословања. У ову групу спадају дрвопрерађивачи, који успјевају да послују на конкурентом тржишту и задрже и увећају број радника из године у годину.

Табела 3. Укупан број МСП и предузетника у периоду 2012- 2016.година, по дјелатностима

Сектор дјелатности	Број МСП и предузетника				
	2012	2013	2014	2015	2016
Пољопривреда, лов и шумарство и рибарство	2	3	1	2	2
Прерађивачка индустрија	44	46	43	47	49
Производња и снабдијевање са еленрг.,гасом и водом	1	1	1	1	1
Грађевинарство	1	1	1	1	0
Трговина на велико и мало,оправка	69	63	62	59	61

мот.возила и предмета за личну употребу					
Хотели и ресторани	22	15	15	14	14
Саобраћај,складиштење,и комуникације	27	20	19	27	23
Финансијско посредовање	1	1	1	1	1
Пословање некретнинама,изнајмљивање и пословне дјелатности	1	2	2	0	0
Остале дјелатности	8	12	6	3	4
УКУПНО:	176	164	151	155	155

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

III – SWOT АНАЛИЗА

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> -Постоји службеник за рад са предузетницима у оквиру општинске администрације. - Иницирана је успостава кластера дрвопрераде и шумарства са сједиштем у Милићима . -Широк спектар привредних дјелатности заступљен у општини Милићи -Значајни природни ресурси - Остварен напредак у развоју пољопривредне производње посебно воћарства, мљекарства и перадарства - Успоставља се центар за оспособљавање и преквалификацију у Милићима. - У СШЦ у Милићима се уписују профили потребни тренутним захтјевима привреде . - Развијен сектор дрвопрераде - Дефинисане локације индустријских зона -Постоје олакшице за регистрацију и пословање предузетника -Пружана је финансијска подршка за регистрацију предузетника и запошљавање - Велики број младих на тржишту рада . 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно развијена свијест о предузетништву и отварању властитог бизниса посебно код младих; - Непостојање планске документације за успоставу и изградњу пословних зона; - МСП и предузетници у великом броју не улажу у промоцију и не прате информације; - Свијест о предностима кластеризације код већине МСП још увијек на ниском нивоу; -Недовољна сарадња локалне самоуправе са надлежним министарствима; - Мало садржаја на сајту општине који промовишу привреду и потенцијале за развој -Не постоји квалитетна презентација привредног потенцијала општине. - Информационе технологије као средство промоције и унапређења производње предузетници у Милићима мало користе - Мали број предузетничких активности регистрован у сектору пољопривреде - На сајту општине нема довољно информација о условима пословања и регистрације дјелатности, - Недостатак квалификоване радне снаге уз велики одлив квалификованих радника . - Не постоји сарадња са околним општинама у циљу израде заједничке туристичке понуде. - Туристички потенцијали општине слабо искориштени, - Недостају стари занати који утичу на грађане градског и урбаног амбијента
Прилике	Пријетње

<ul style="list-style-type: none"> - Наставак реформе регистрације и стварање „on line“ система за регистрацију МСП и предузетника; скраћење времена, процедура и трошкова потребних за регистрацију МСП и предузетника; - Обезбјеђење финансијске подршке за МСП из републичког буџета, домаћих и европских фондова и осталих извора <ul style="list-style-type: none"> - Успостављен оквир за подршку развоју МСП у Републици Српској (закон, стратешки документи, институције и др.); - Успостављени кључни финансијски инструменти за подршку МСП (кредитне и гарантне линије); - Очувана ентитетска надлежност у области МСП; - Финансијска подршка за запошљавање у МСП и другим субјектима од стране различитих донатора. 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатак повољних финансијских средстава; - Кашњење информација о реализацији пројеката ЕУ и др. донатора од нивоа БиХ и самих донатора; - Политичка нестабилност и лоша репутација БиХ као простора за инвестиције - Бирократске препреке које отежавају пословање
---	--

У табели су наведене тврдње које осликавају амбијент МСПП у општини Милићи. Сублимирањем снага и могућности и њиховим укрштањем са слабостима и пријетњама добиће се слика амбијента сектора МСПП у општини Милићи, са свим његовим предностима и недостацима. Привредни амбијент у општини Милићи гледано генерално одређен је пословањем Компаније „Боксит“ АД Милићи као великим предузећем и носиоцем привредног развоја општине. Компанија „Боксит“ има широку палету дјелатности са рударском производњом као примарном у оквиру свог пословања. Поред Компаније „Боксит“ постоји већи број предузећа и предузетника који комплетирају привредни ЦВ општине Милићи. У оквиру саме општинске администрације постоји службеник који се у опису послова бави сарадњом са привредницима и води процесе регистрације предузетника за чију регистрацију је надлежна општина. Службеник је распоређен у оквиру одјељења за Финансије привреду и друштвене дјелатности у коме се такође обавља дио послова везан за сарадњу са привредом, израде правилника које уређују питања везана за привреду, креирају и проводе јавни позиви за подстицаје. У оквиру одјељења ради и службеник за пољопривреду као засебну грану привреде. Развој привреде општине Милићи базиран је на кориштењу ресурса, било природних (кроз експлоатацију), било оних који се стварају кориштењем неког природног ресурса у сврху производње сировине или полупроизвода (нпр. производња неког производа кроз пољопривреду отвара могућност кориштења тог производа као сировине у даљој преради). Ресурси којима располаже општина Милићи омогућили су развој широке лепезе дјелатности. Један од изузетно развијених сектора је свакако сектор дрвопрераде. Дрвопрерађивачка индустрија Милића је сигурно најразвијенија у регији Биач. Као последица ове чињенице јавила се иницијатива да се раније основани кластер шумарства и дрвопрераде премјести у Милиће. Замисао је била да се ради на позиционирању Милића као регионалног центра када се ради о сектору дрвопрераде. Активности у овом правцу су покренуте али нису до краја формализоване јер не постији развијена свијест код дрвопрерађивача о предностима кластеризације. Највећи проблем са којим се тренутно суочава сектор дрвопрераде је недостатак сировине. Овај проблем би се управо најефикасније могао рјешавати кроз кластер.

На заводу за запошљавање налази се велики број незапослених уз сталне негативне миграционе трендове радно способног становништва. Упркос овом великом броју незапослених њихова квалификациона структура и степен знања не задовољава потребе привреде за радном снагом, која осјећа недостатак квалификоване радне снаге. Проблем се посебно усложњава појавом да квалификована радна снага у великој мјери одлази са ових простора у потрази за срединама у којима је боље плаћена. То компликује и поскупљује пословање наших привредника јер значајна средста морају да улажу у обучавање радне снаге. Да би се предупредила ова појава општина је иницирала неколико пројеката и управо сада реализује пројекат успоставе центра за обуку и образовање ученика и одраслих. Потреба за организовањем центра јавила се због проблема са

образовним системом уопште јер постоји доста установа које врше процесе оспособљавања издавајући веома брзо дипломе и сертификате без вођења пуно бриге о оспособљености кандидата. Како је дрвопрерада развијена у општини Милићи кроз центар је стављен акценат на опремање за обуку у сектору дрвопрераде. Центар који буде отворен биће најпоремљенији центар за обуку у сектору дрвопрераде у БиХ. Поред дрвопрераде имаће и завидну опрему за обуку заваривача са тежњом да се временом повећава ниво опремљености и за друге области оспособљавања за које је центар регистрован. Циљ читаве активности је да се бар дјелимично умање трошкови обуке радне снаге за привреду. У досадашњу реализацију пројекта већ су уз помоћ донатора обезбијеђена средства у износу од 393.000,00 КМ а у плану је обезбеђивање додатних средства од Завода за запошљавање и Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа за субвенционисање обуке за полазнике. Поред центра за оспособљавање значајни помаци су покренути и у области образовања прије свега на иницијативу привреде а у првом реду Компаније „Боксит“ а.д. Милићи а огледају се кроз упис једног разреда столара и једног разреда ИТ техничара. Кроз пројекат на успостави центра радило се и на измјени наставних планова и програма за занимања из дрвопрераде и вариоца. Ове измјене вршене су уз учешће представника привреде а са циљем да се унаприједи систем образовања и да кроз редовну и практичну наставу добије се један задовољавајући број кадрова који ће задовољавати захтјеве привреде. Дио практичне наставе такође ће се вршити у центру за оспособљавање а дио у предузећима ради упознавања ученика са стварним радним амбијентом.

Одлуком Скупштине општине Милићи дефинисане су локације индустријских зона. Нажалост још увијек ништа није урађено на изради пројектно планске документације, у првом реду студије изводљивости. Писана су два пројекта према фондовима ЕУ који нису прошли а са друге стране нису обезбијеђена средства за ове намјене. Привредни потенцијали су јако мало и нетранспарентно предствљени. На сајту општине не постоје посебни прозори који су посвећени промоцији привредних потенцијала општине нити постоје прозори за информисање заинтересованих привредника и инвеститора о условима за пословање у општини Милићи. На овим активностима је потребно значајније поради у наредном периоду а за дио активности се већ преговара са представницима УНДП-а.

Као обавеза да се више поради на области промоције и дигитализације пословања лежи и у активностима на наставку реформе а у циљу обезбијеђивања услова за „on line“ регистрацију за предузетнике и скраћењу времена за процедуре регистрације. Оквир за подршку и пословање МСПП постоји и огледа се кроз законска и стратешка акта. У процесу прикључења ЕУ постављају се захтјеви за унапређење у овој области али се због комплексног државног уређења информације често неблаговремено преносе на ентитетске а онда и на општинске нивое. За ублажавање ових појава неопходно је успоставити бољу комуникацију са надлежним Министарствима и информације учинити дотупним за привреду. Могућности о подстицајима, јавним позивима и др. морају преко општине бити на што транспарентнији начин предочени привредницима. Проблем у реализацији ове активности је и у чињеници што велики број предузетника мало или никако не користи погодности информативних технологија за информисање, промоцију и пословање уопште, што утиче на њихову конкурентност. Постоји завидан број фондова код донатора који се могу користити као подршка економском развоју и подстицају запошљавања и то јесу квалитетна средства. Нажалост због лоше репутације БиХ нисмо препознати као простор погодан за инвестирање због политичке нестабилности и нетранспарентности прије свега. Као последица тога и средства која се нуде кроз комерцијалне банке нису повољна што утиче на услове пословања. Кроз кредитно гарантне фондове и ИРБ РС покушавају се ублажити последице али сигурно недовољно.

Из буџета општине издвајају се симболична средства за подстицаје али ове линије ипак постоје. У току прошле године исплаћиване су субвенције за регистрацију занатских производних активности и подстицаји за развој пољопривредне производње. Уз сарадњу са УНДП-ом исплаћену су и надокнаде за запошљавање радне снаге. Од стране Скупштине општине донесене су и олакшице за регистрацију предузетника и умањење трошкова пословања у првој години за предузетнике. Не можемо рећи да има довољан број предузетника који су ово користили јер у Милићима није довољно развијен предузетнички дух посебно код младих. Сигурно да дио активности у оквиру ове стратегије ће бити дефинисан у сврху обука у развоју предузетништва, обуке у кориштењу информативних технологија у циљу повећања конкурентности и у циљу боље промоције.

Пољопривредна производња је сигуно велики потенцијал за развој прије свега кроз стварање нових ресурса који ће обезбедити развој прерађивачке индустрије, трговине. Земљиште као ресурс се никако не смије занемарити. Значајне површине земљишта нису још стављене у праву функцију јер није проведена реституција земљишта одузетог од стране задруге. Велики комплекси у руралном подручју се не користе јер су рурална подручја под трендом пражњења. Прије рата општина Милићи није имала ни традицију у пољопривредној производњи. Значајни помаци направљени су у развоју воћарства, перадарства и мљекарства. Постоји још велики простор за напредак јер се код нас углавном примјењује екстезиван начин производње а могло би се доста

тога унаприједити примјеном знања и агротехничких мјера. Детаљније се о развоју пољопривредне производње бави стратегија развоја пољопривреде општине Милићи. Са аспекта развоја МСПП треба скренути пажњу на аномалију и недостатак да се мали број пољопривредника региструје у овој дјелатности а постоји потреба за тим, јер као пољопривредна газдинства неће испуњавати услове ИПАРД-а као инструмента помоћи ЕУ пољопривреди. Наиме према ИПАРД-у потребно је да постоји књиговодство са билансима стања и успјеха да би се аплицирало на ова средства .

Туризам као ресурс који такође није довољно искориштен развијен је једино у оквиру компаније Боксит ад Милићи. У оквиру општине не постоји туристичка агенција нити друга служба која се бави развојем ове дјелатности. Постоји простор за развој ове дјелатности посебно кроз умрежавање са другим туристичким дестинацијама у окружењу и креирање заједничке туристичке понуде чиме би се добило на атрактивности и привлачењу гостију уз креирање интересантног одмора . Поједини природни и културни ресурси нису искориштени нити уређени. Приступ истим је отежан а то је преуслов за њихово кориштење .

IV – ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МСПП У ОПШТИНИ МИЛИЋИ ЗА ПЕРИОД 2018- 2023. ГОДИНА

1. Стратешка визија је заснована на јачању и подршци привредно предузетничке иницијативе, знању и иновативности, у циљу оснаживања микро, малих и средњих предузећа и предузетника, који ће све успјешније да послују на конкурентним тржиштима и који ће да стварају нова одржива радна мјеста, нови производ и доходак, као и допринос у повећању животног стандарда у локалној заједници.

2. Стратешки циљеви

Примјена Стратегије омогући ће унапријеђење пословног амбијента општине Милићи који ће се огледати кроз повећање броја малих и средњих предузећа и предузетништва за 20%, као и боље пословање постојећих, нова радна мјеста, као и повећање конкурентности и јачање извозног потенцијала.

Стратешки циљеви	Специфични циљеви
1. Унапређење пословног окружења	1.1. Унапређење ефикасности спровођења административних поступака 1.2. Унапређење промоције и информисања локалне привреде путем општинског сајта и преко других видова промоције
2. Унапређење приступа изворима финансирања	2.1. Унапређење способности МСПП за приступ различитим изворима финансирања
3. Континуирани развој људских ресурса	3.1. Унапређење квалитета радне снаге 3.2. Подршка развоју образовања за предузетништво 3.3. Обука пољопривредника за кориштење ИПАРД програма
4. Јачање одрживости и конкурентности МСПП	4.1. Унапређење ефикасности институционалне подршке пословању и развоју МСПП 4.2. Оптимизација и унапређење степена искоришћености постојеће и изградња нове пословне инфраструктуре 4.3. Јачање иновативности у МСПП 4.4. Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вриједности
5. Унапређење приступа новим тржиштима	5.1. Обезбјеђивање континуиране подршке МСПП за излазак на нова тржишта
6. Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва	6.1. Политика и инструменти за подршку женском предузетништву, предузетништву младих и социјалном предузетништву

V – ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Мјере садржане у плановима за спровођење Стратегије финансираће се из буџета Републике Српске, буџета Општине Милићи и донаторских средстава.

Подстицајна средства за развој МСПП ће се обезбијетити и из буџета Општине, на позицији Грант за спровођење Стратегије, додјелјиваће се у сврху побољшања општих услова за развој и конкурентности МСПП, у складу са циљевима утврђеним Стратегијом, за одређену фискалну годину.

Подстицајна средства за побољшање конкурентности МСПП додјелјују се за следеће намјене:

- успостављање међународних стандарда за област МСП;
- развој и успостављање информационих технологија за потребе МСП;
- примјену пословних и техничких иновација у пословању;
- пружање стручних услуга и едукацију почетника у пословању у области МСП;
- учешће на сајмовима и изложбама, организовању конференција, електронске промоције и других облика промоције МСПП из општине Милићи и
- едукацију, промоцију и помоћ у набавци опреме и алата за дјелатности старих и умјетничких заната и домаће радиности.

Подстицајна средства за успостављање и јачање предузетничке инфраструктуре, додјелјују се за следеће намјене:

- израду пројектне документације за пословну зону, изградњу инфраструктуре и промоцију зона;
- израду студија оправданости за успостављање кластера, подршку развоју производа кластера и едукацију и промоцију чланова кластера.

Три главна синтетска индикатора кроз праћење спровођења реализације Стратегије су укупан број малих и средњих предузећа, раст прихода МСПП и укупан број запослених у сектору МСПП.

Најзначајнији ризици за спровођење Стратегије су недостатак финансијских средстава и недовољна развијена сарадња локалне самоуправе са локалном привредом и надлежним министарствима и организацијама.

Избјегавање ризика који се односе на такву сарадњу је успостављање радног тијела, а мјера предвиђена за избјегавање, односно умањење ризика недостатка финансијских средстава јесте што веће коришћење донаторских средстава. Такође у општини треба формирати привредни савјет као консултативно тијело.

У наредном периоду потребно је ојачати капацитет општинског одјељења за привреду, кроз организацију различитих обука, као што су припрема и вођење развојних пројеката, као и обука за пружање услуга за МСПП.

Такође је потребно јачати сарадњу са мрежом агенција кроз припрему и спровођење различитих пројеката, али и успостављање и подршку моделима међуопштинске сарадње.

Поред свега наведеног, треба споменути и примјену пројекта за побољшање пословног окружења по BFC SEE стандарду. Општине које су укључене у програм, стичу могућност да се боље позиционирају у односу на остале јединице локалне самоуправе и да обезбиједје значајну подршку међународних пројеката. И квалитет пословног окружења оцјењује се на основу више од 80 критеријума сертификације, који су груписани у 12 категорија:

- Стратешки приступ локалном економском развоју;
- Организациони концепт за пружање подршке привреди;
- Укљученост привреде у ад локалне самоуправе;
- Ефикасан систем за издавање грађевинских дозвола;
- Управљање базама података, релевантним за пословање;
- Примјена маркетинга, у циљу промоције инвестиција;
- Кредитна способност и финансијска стабилност;
- Промоција запошљавања и развоја људских ресурса;
- Подстицање јавно-приватних партнерстава;
- Адекватна инфраструктура и поуздане комуналне услуге;
- Транспарентна и стимулативна политика општинских такси, пореза и подстицаја и
- Примјена информационих технологија.

Да би општина Милићи, стекла статус општине са повољним пословним окружењем према међународном стандарду BFC SEE, потребно је да испуни 75% наведених критеријума. Од стране општине већ је препозната потреба испуњавања услова BFC SEE стандарда и неке од активности рађене су у парвцу припреме за увођење стандарда .

VI – СТРАТЕШКИ ПРОГРАМИ РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕТА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

1. Успостављање и развој пословних зона

Пословна зона је облик предузетничке инфраструктуре, који представља грађевински уређен и комунално опремљен простор, намијењен да га усклађено и плански користи већи број привредних субјеката, који обављају привредну дјелатност.

У 2014. години је донијет Правилник о условима и начину успостављања пословних зона („Службени гласник Републике Српске“, број 23/14), којим су прописане врсте, услови, начин, носиоци и потебне активности за успостављање зона, чиме се јединицама локалне самоуправе олакшава процес успостављања зоне и доношење потребних аката. Такође, Правилник предвиђа категоризацију зона, на основу чега би се зоне разврстале на стратешке, подручне и локалне зоне.

У претходном периоду покренуте су иницијативе за измјену одређених законских рјешења, у циљу лакшег приступа земљишту, дата је подршка Владе Републике Српске у виду преноса власништва над земљиштем са Републике на јединице локалне самоуправе.

Одлуком Скупштине општине Милићи одређене су локације индустријских зона у општини Милићи. Ове зоне су почетно успостављене на двије локације : Подгора и Јатариште. Површине ових успостављених зона су : Подгора – 10,1 ha, Јатариште 30,98 ha . Све локације налазе се непосредно уз магистрални пут и у близини водених токова . Поред магистралних путева поред самих или кроз саме зоне пролазе и магистрални водови струје и водовода. Већина земљишта се налази у власништву општине. Све локације су greenfield локације.

Основни проблем је што се нису изнашла средства да се направи студија изводљивости као основни плански документ који ће одредити могућности кориштења зона узимајући у обзир све релевантне факторе (потенцијални ресурси и њихов садашњи степен искориштености, близина одеђених природних предности: техничка вода, струјања ваздуха, заштићена природна подручја, водотокови, културно историјски споменици, карактеристике тла...) Тек након тога могло би се приступити пројектовању и изградњи инфраструктуре индустријске зоне. У претходном периоду писана су два пројекта према фондовима ЕУ који нису добили подршку за финансирање .

Такође, потребно је радити на подизању свијести о важности успостављања зона за укупан развој и привлачење инвестиција на одређену локацију.

Посебну пажњу требало би посветити и развоју нових ресурса (првенствено кроз пољопривреду) јер узалуд су зоне и земљиште ако нема оног фундаменталног елемента а то је конкретан ресурс који се користи и који је у основи примаран сваком инвеститору. Дио студије изводљивости ће свако бити и анализа ресурса. Кориштењем земљишта као недовољно искориштеног ресурса у општини Милићи могуће је произвести значајније количине неке сировине која ће бити мотив за прерађивачку индустрију. На овај начин долази до класичног увећања ланца вриједности, повећања бруто друштвеног производа и отварања нових радних мјеста како кроз пољопривреду тако и кроз прераду (као примјер можемо узети пројекат успоставе рецимо фарми коза у општини Милићи. Набавила би се матична стада која би се донирала одабраним домаћинствима која испуњавају услове. Намјерно је одабран тип производње који би користио неприступачне руралне зарасле терене. Успоставио би се систем револвинга да одабрана домаћинства би морала да врате одређен број грла што би био услов да животиње пређу у њихово власништво. Враћена грла давала би се за оснивање нових фарми ... Када производња млијека постигне граничне вриједности иста би се могла користити да се направи задруга произвођача који би основали сирану или да се могућност прераде понуди заинтересованим инвеститорима. Користила би се чињеница да за производе од козијег млијека не постије квоте за извоз у ЕУ)

Развој туризма и туристичког производа, једна је од најважнијих карика у ланцу вриједности туристичких дестинација, али се та активност често занемарује. У већини случајева недостаје идеја, искуство и финансијска средства.

С обзиром да подручје општине Милићи посједује одређене туристичке потенцијале као услов за развој туризма, потребно је стимулисати развој МСПП која би се бавила туристичком и угоститељском дјелатношћу.

Сагледавајући аспекте тренутне туристичке понуде општине Милићи видљиво је да је она скромна и углавном се темељи кроз дјелатност у оквиру Компаније „Боксит“ а.д. Милићи кориштењем потенцијала који су направљени у оквиру Компаније (Мотел Милићи са спортско рекреативним и смјештајним садржајима, Рајков торањ, Музеј рударства и Парк великана...). Ово су врло атрактивни садржаји али сигурно недовољни за креирање туристичке понуде у смислу останка на дужи период. Да би се повећао број гостију и прије свега број ноћења неопходно је да се поради на увезивању са другим општинама као у РС тако и у Републици Србији у смислу креирања заједничке туристичке понуде. Посебо би било пожељно увезивање са агенцијама које омогућују креирање дестинационог аранжмана гдје сам туриста бира себи мјеста и садржаје које у неколико дана посјећује, уз садржаје које бира сам да ће радити (Јадан дан провешће на Тари или Мокрој гори у Јахању, други дан посјетиће Дрину и возити кајак, трећи дан ће бити у Милићима на базенима и играће тенис...). Поред понуде која је тренутно расположива требало би радити и на отварању нових садржаја (парк природе Тисовљак у коме се налази настамбина Панчићеве оморике - било би потребно уредити прилаз, садржаје на самој локацији нпр. бицикличка стаза, стијена за пењање, камп..., Средњевјековни град Комић, Врани камен као поприште велике битке у Првом свијетском рату и многе друге дестинације и садржаји који би могли обогатити туристичку понуду Милића).

Због тога је потребно да, поред оснивања пословних зона, у оним дестинацијама које пружају услове за развој туризма, предвидјети да се оснују и тзв. „туристичке пословне зоне“. У наведеним зонама предузетници који би се бавили туристичком и угоститељском дјелатношћу, пословали би под повољнијим условима и са мањим трошковима.

Развојем туристичке дјелатности, повећао би се број предузетника и број запослених, Општина Милићи би постала конкурентнија, са аспекта туристичке руте.

Имајући у виду наведено, у наредном периоду потребно је урадити следеће:

- Израда електронског Програма развоја пословних зона, који ће обухватити категоризацију зона и ажурирање базе података о зонама, уз примјену ГИС апликације;
- Потребно је утврдити стратешке /перспективне зоне на подручју општине Милићи према критеријумима Правилника и у складу са Просторним планом Републике Српске. Локације би се дефинисале према техничким критеријумима из наведених докумената и стратешких планова општине Милићи, са јасним планом и буџетом, као и понудом грађевинског земљишта за производне сврхе, са обезбијеђеном пратећом просторно- планском документацијом, пројектном документацијом и изграђеном минималном комуналном инфраструктуром, са магистралним водовима до парцела;
- Такође је потребно ажурирати и промовисати базу података о локацијама за зоне, које би биле доступне на званичној веб страници Општине Милићи.

Веома значајни су финансијски подстицаји за развој зона. За обезбјеђење средстава за припрему просторно-планске документације и суфинансирање изградње инфраструктуре у пословним зонама, значајни су финансијски подстицаји из републичког и општинског буџета, као и из средстава међународних донатора.

Подстицаји за ове намјене планирани су Законом о развоју малих и средњих предузећа при Министарству индустрије, енергетике и рударства и Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде.

2. Успостављање и јачање центра за оспособљавање, доквалификацију и преквалификацију

У општини Милићи ради се на успостави центра за обуку, оспособљавање, доквалификацију и преквалификацију у склопу СШЦ Милутин Миланковић Милићи. Центар се оснива да пружи квалитетно оспособљавање кадрова из области дрворераде (биће најопремљенији центар за обуку у дрвопреради у БиХ). Центар има солидан ниво опремљености и за обуку заваривача. Поред набројаних бранши центар је регистрован за велики број професија (саобраћај, економија, машинство...). Тежња је да се врши производња кадра у складу са потребама привреде, који се разликује од оног који се тренутно нуди на тржишту рада (велики број незапослених посједује

одређене дипломе али не и стварно знање). Центар би требао да се развија смањајући трошкове обуке радне снаге у привреди. Такође центар би требао да послужи и СШЦ да очува наставни кадар који ће се суочити са губитком фонда часова услед смањења броја дјеце. И на крају служиће незапосленим да повећају своје могућности за запошљавање. Развој центра би требало да подрже сви од општине, школе до привреде јер је у интересу развоја привредног амбијента Милића. Од стране служби општине које су и креирале досадашње активности реализоване кроз пројекте, воде се активности да се обезбједи подршка у првом реду Републичке развојне агенције и УНДП-а за јачање центра.

3. Подстицај развоја занатско-предузетничке дјелатности

Предузетници су физичка лица која обављају дјелатност производње, промета и пружања услуга на тржишту у своје име и за свој рачун, ради стицања добити. Изражена флексибилност на промјене у пословном окружењу, релативно мала средства за покретање пословања и велика могућност запошљавања, чини ову област значајним фактором привредне активности. Предузетник за обавезе створене у пословању одговара цјелокупном властитом имовином, док оснивач привредног друштва за обавезе одговара само имовином коју је унио у предузеће, односно оснивачким улогом.

Разлика се огледа и у начину регистрације, привредно друштво се региструје у суду, а предузетник у јединици локалне самоуправе. Измјенама закона о привредним друштвима, када је укинута судска такса за регистрацију ДОО и минимални оснивачки капитал сведен на 1 КМ, створен је привид да је свеједно да ли ће лице регистровати ДОО или СП. Шта више, може се закључити да је боље регистровати ДОО, јер нема ограничења дјелатности а и ограничена је одговорност. Основно што треба знати да су трошкови за оснивање и републичке таксе доо много већи у односу на самосталне предузетнике, као и друге обавезе на мјесечном и годишњем нивоу. Већ у 2018. години је покренута иницијатива од стране Министарства индустрије енергетике и рударства за измјену Правилника о занатским дјелатностима гдје ће се већи спектар занимања моћи обављати у форми предузетника, посебно из области грађевинарства. Однос трошкова и обавеза приликом регистрације, измјене података и сл. је приказан табеларно.

Табела 4. Обавезе предузетника и привредних друштава на годишњем/ мјесечном нивоу

	предузетници	привредна друштва
рјешење о оснивању	Захтјев се попуњава лично и предаје у јединици локалне самоуправе . <i>Укупни трошкови:</i> Такса 32 КМ+ (10КМ+15КМ таксе) <i>Израда рјешења-</i> 2 дана	Правник израђује оснивачке акте, код нотара се врши овјервање потписа. Припремљена документација се предаје у АПИФ <i>Укупни трошкови:</i> Трошкови нотара и правника: 300-500 КМ уз 1КМ минималног улога+ објава огласа 7КМ по реду+ 35 КМ такса у АПИФ-у <i>Израда рјешења-</i> 3 дана
Измјена рјешења	Измјена адресе, упис нове дјелатности, регистрација ИЈ и др. Захтјев се попуњава лично и предаје у јединици локалне самоуправе уз додатак документа који је основ за измјену- (нпр. за пензионисање предузетника – Потврда из ПИО-а) <i>Укупни трошкови:</i> Такса 12 КМ <i>Израда рјешења-</i> 2 дана	Измјена адресе, упис нове дјелатности, регистрација ИЈ и др. Потребна измјена оснивачког акта (посао адвоката) овјера потписа код нотара, предаја у АПИФ <i>Укупни трошкови:</i> Трошкови нотара и правника: 300-500 КМ уз 1КМ минималног улога+ објава огласа 7КМ по реду+ 35 КМ такса у АПИФ-у+ судске таксе сразмјерно броју измјена <i>Израда рјешења-</i> 3 дана
комунала на такса	Ослобођени прве године Од 50-500 КМ у зависности од дјелатности којом се баве. - <i>на годишњем нивоу</i>	Нису ослобођени прве године 50-1.000 КМ – у зависности од дјелатности којом се баве- <i>на годишњем нивоу</i>

републичка такса	У првој години пословања 20 КМ 50- 250 КМ у зависности од врсте дјелатности <i>на годишњем нивоу</i>	У првој години пословања 100 КМ 500- 5.000 КМ у зависности од врсте дјелатности, такса се умањује 40% или 20% према величини правног лица <i>на годишњем нивоу</i>
доприноси	276, КМ за предузетника ако дјелатност обавља као основну; 236 КМ за сваког пријављеног радника-минимално- <i>мјесечно</i>	власник - 65% просјечне нето плате у РС или не уплаћује обавезе ако се региструје као члан органа управљања у Суду; 236 КМ за сваког пријављеног радника- минимално- <i>мјесечно</i>
Порез	<i>Велики предузетник</i> - порез плаћа у износу 10% на разлику између наплаћених прихода и плаћених расхода. <i>Мали предузетник</i> - порез плаћа у износу 2% на укупне наплаћене приходе а најмање 600 КМ годишње. Мали предузетник се региструје под условом да нема више од 3 запослена и има приходе мање од 50.000 КМ.	Порез се плаћа у износу 10% на разлику између остварених прихода и признатих расхода по обрачунском методу.
Печат	50 КМ	
Фискална каса	650 КМ каса +фискализација; 270,20 фискализација Предузетници које баве занатском дјелатношћу а у пореској управи су регистровани као мали предузетници су ослобођени од фискализације	
књиговођа	50-60 КМ -мјесечно	

Опис табеле:

Рјешење о оснивању и измјени података: предузетници приликом подношења захтјева о оснивању дужни су да подонесу увјерење из Пореске Управе РС, ПЈ Зворник и Општинског Суда Власеница за које морају платити таксу у укупном износу од 25 КМ. Тако да њихов реални трошак приликом регистрације је увећан. Општина Милићи има минималне таксе за предузетнике у односу на друге општине, посебно приликом измјене података и затварања. Подаци о трошковима оснивања привредних друштава којима располажемо добили смо од нотара, који већином обављају послове израде и измјене оснивачких аката и овјеру потписа, као и од АПИФА и привредног Суда у Источном Сарајеву

Комунална такса:

Предузетници: 500 КМ апотеке, ветринарске амбуланте; 100 КМ аутомеханичари, аутоелектричари, аутолимари вулканизери, превозници; 100-300 КМ угоститељи, 50-200 КМ трговине; 50КМ Остале занатлије (пекари, столари, занатске дјелатности у области грађевинарства)

Привредна друштва: 1.000 КМ банкарство, електропривреда, поштанске и телекомуникационе услуге, бензинске пумпе; 500 КМ област производње и услуга; 200 КМ област пољопривреде. 300-800 угоститељи.

Републичка такса за предузетнике: угоститељска, трговинска, адвокатска, нотарска и апотекарска дјелатност 250 КМ. Остале дјелатности 50 КМ. Републичка такса за правна лица: 5.000 КМ банкарство, електропривреда, поштанске и телекомуникационе услуге; 2.500 КМ трговина, осим трговине на мало прехрамбеним производима; Остале дјелатности 500 КМ

Постоји нелогичност код апотекарске дјелатности комунална такса је 500КМ а републичка 250 КМ, док је у свакој другој дјелатности комунална такса мања од републичке.

Фискализација: Предузетници-занатлије коју ослобођени фискализације су кројачи, ковачи, крзнари обућари, столари, стаклари и други, а комплетан списак се налази у Правилнику о занатским дјелатностима („Службени гласник РС“ 46/13)

За трошкове закупа простора, индустријске струје и набавке основног средства није могуће дати прецизне цијене, због различитих дјелатности којим се баве предузетници, односно привредна друштва и немогућности њиховог упоређивања.

ЦИЈЕНЕ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА У ОПШТИНИ МИЛИЋИ

Збрињавање отпада	Јединица мјере	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Одвоз смећа за пословне кориснике (m ²)	m ²	0,38
Вода са канализацијом за пословне кориснике	m ³	1,13

Електрична енергија	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Електрична енергија за пословне кориснике Виша (дневна) тарифа (kWh)	0,07
Електрична енергија за пословне кориснике нижа тарифа (kWh)	0,05

Телефон и интернет	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Мјесечна преплата за фиксни телефон- пословни корисници	0,97-9,88
Цијене интернет за пословне кориснике	11,45-13,12

Стопе пореза :

Стопе пореза на непокретности 0,10 % од процјењене вриједности непокретности

Стопа пореза на непокретности у којима се одвија производња 0,07 % од процијењене вриједности непокретности

Преглед трошкова грађевинске дозволе на примјеру хале од 1000 m² дат је у тексту који слиједи :

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000m² у 4. зони:

- Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио..... **60,00 КМ**
- Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат. **700,00 КМ**
- Извод из просторног плана и такса на локацијске услове **37,00 КМ**
- Једнократна рента за грађевинску дозволу **15.660,00 КМ**
- Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат **9.900,00 КМ**
- Административна такса за грађевинску дозволу **1.800,00 КМ**
- Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут **300,00 КМ**
- Допринос за финансирање премјера и катастра **1.800,00 КМ**
- Пројекат и ревизија пројекта..... **3.000,00 КМ**
- Електроенергетска сагласност
- Комунална сагласност
- Противпожарна сагласност **200,00 КМ**
- Еколошка дозвола **1.300,00 КМ**
- Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000m² у 5. зони:

- Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио..... **60,00 КМ**
- Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат **700,00 КМ**
- Извод из просторног плана и такса на локацијске услове **37,00 КМ**
- Једнократна рента за грађевинску дозволу **10.440,00 КМ**
- Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат **6.080,00 КМ**
- Административна такса за грађевинску дозволу **1.800,00 КМ**
- Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут **300,00 КМ**

8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	200,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000м² у 6. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио.....	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат.....	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	5.220,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	3.040,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	200,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 4. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат.....	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	15.660,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	43.600,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 5. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио.....	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат.....	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	10.440,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	26.160,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM

9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 6. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат..	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	5.220,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	13.090,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

Процедуре издавања грађевинских дозвола су важна ставка када се ради о покретању или проширењу производње или друге дјелатности. Сагледавајући последњих 10 грађевинских дозвола које је издала административна служба општине Милићи видљиво је да је 8 захтјева рјешено позитивно док су два захтјева одбачена закључком због неиспуњавања услова. Просјечно вријеме издавања грађевинске дозволе на посматраном узорку износи 101,75 дана. Најкраће вријеме издавања дозволе било је 3 дана а најдуже 216 дана. Рок издавања не зависи само од рада службе већ и од ажурности странке у достављању потребне документације. Унапређење процедуре издавања и скраћење рокова је једна од приоритетних активности .

4. Подршка пословању предузетника

У занатско предузетничкој дјелатности доминирају субјекти који запошљавају до 3 запослена лица, са релативно малом економском моћи ткз. мали предузетници, који под утицајем опште глобализације економске кризе и све већег присуства великих трговачких ланаца, имају проблема са наплатом потраживања, високим режијским трошковима, нелојалном конкуренцијом и радом на црно.

Уз подршку ресорног Министарства, активирана је Комора Републике Српске, која заступа интересе предузетника. Комора је покренула низ иницијатива за измјене одређених законских и подзаконских рјешења, у циљу побољшања услова пословања предузетника

Један од најзначајнијих резултата реформе регистрације је формирање Регистра предузетника. Израдом апликације за потребе Регистра који је омогућено јединицама локалне самоуправе повезивање, унос и преглед података који се односе на регистрацију и измјену података предузетника. На овај начин су сви регистри са локалног нивоа, кроз кориштење исте апликације, увезани са централним регистром у Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ.

У наредном периоду потребно је да јединица локалне самоуправе одреди висину комуналне таксе, на основу доношења одлуке о смањењу износа појединих комуналних такси за предузетнике, која је одређена на основу Закона о комуналним таксама. Привредна друштва, за разлику од предузетника нису ослобођена од плаћања комуналне таксе у првој години пословања, ако први пут покрећу дјелатност. С тим да се годишње оснује 2-3 привредна друштва потребно је смањити или укинути комуналну таксу за прву годину као што је случај у предузетништву.

У занатско-предузетничкој дјелатности посебну пажњу треба посветити старим занатима. Циљ је да се укаже на занате који имају дугу традицију а који нису заступљени на подручју општине Милићи- као што је обућар, часовничар, стаклар, хемијско чишћење, а имају производе који су тржишно интересантни и потребни. Из тог разлога грађани своје потребе за овим услугама морају задовољити на подручју других општина, која већ имају регистроване ове занате. Зато је веома битно обезбиједити и дати подстицај дефицитарним занимањима, првенствено ради запошљавања и самозапошљавања, као и већег задовољства грађана а са друге стране прилива средстава и кружења новчаних токова у општини Милићи. Развој традиционалних заната не доприноси само развоју привреде, повећању прихода и запослености већ и самом развоју амбијента градске средине .

Влада је 2011. године усвојила „Студију очувања старих заната у Републици Српској, са препорукама за њихово очување“, која садржи предлоге мјера за очување старих заната, креирање нових радних мејста и стварање нових радних мјеста и стварање производа намијењених јачању туристичке понуде.

На нашој општини регистрован је један предузетник који се бави старим занатом- ковач. Важно је напоменути да измјеном и допуном Закона о занатско-предузетничкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“ 44/16) предузетницима је дозвољено обављање спољнотрговинског пословања, за матичну и за његове издвојене јединице, чиме су предузетници већим дјелом изједначени са привредним друштвима. У 2018. години један предузетник је извршио промјену обавања дјелатности у спољнотрговинску, чије је основно занимање трговина робом од метала бојама и стаклом.

Поред тога, Правилником о начину полагања мајсторског испита, предвиђен је поступак сертификационог предузетника, који обављају дјелатност које се сматрају старим и умјетничким занатима и домаћом радиности

Подршку је потребно формулисати кроз даљи наставак реформи у вези са пословањем, едукацијом, финансијским подстицајима (бесповратна средства и пореске олакшице) и промоцијом ове области.

Наставак активности на укључивању предузетничког учења у све видове образовања.

Потребно је обезбиједити успостављање континуиране комуникације између сектора привреде и сектора образовања, повећање учешћа и квалитета практичне наставе у образовном систему, прилагођавање уписне политике потребама индустрије, промовисање средњих стручних школа и уписа за занатска занимања, спровођење програма додатног образовања, оспособљавање и додатну обуку за знањима која су тражена, иницирање образовања на свим нивоима у привредним друштвима, посебно у вјештинама и знањима која захтијевају инвеститори, унапређење образовног система у складу са потребама привреде, побољшања калитета тржишта рада. У 2017. години Општина Милићи је на основу повратних информација истакнутих привредних субјеката на нашој општини, донијела одлуку о стипендирању ученика чије занимање се сматра да ће бити неопходно привреди у наредном периоду. Стипендирана занимања су Шумарство и обрада дрвета- столар 17 стипендија и Техничар информационих технологија 24 стипендије

У склопу подршке треба наставити са олакшавањем бирократских процедура приликом регистрације и издавања грађевинских дозвола . Такође потребно је наставити са активностима увођења олакшица за пословање .

У смислу подршке пословања привреде треба пружати помоћ у смислу заједничке презентације привреде од стране општине. Такође општина користећи добре односе са Владом и Министарствима треба да иницира састанке преко дипломатских представништава у смислу да она треба да обављају и послове промоције привреде и повезивања наших и привредника из земаља гдије се предстваништва налазе. Нудити производе домаће привреде и организовати пословне вечери .

5. Подршка развоју предузетништва жена

Предузетништво жена је битно за укупан економски развој и за улогу жене у локалној заједници. Учешће жена у привреди Републике Српске је видљиво у укупном броју запослених, учешће жена је око 40%. Учешће жена на подручју наше општине је 36,60% у укупном броју предузетника, што је веома повољано .

Формирани су Савјети за женско предузетништво. Такође, Министарство је реализовало пројекат „Подршка женском предузетништву у Републици Српској“.

У наредном периоду ће се усвојити Стратегија развоја предузетништва жена Републике Српске до 2020. године.

Потребно је планирати бесповратна средства за подршку предузетништва жена, која су неопходна за пројекте едукације и промоције женског предузетништва (конференције, изложбе, округли столови, семинари и др.).

6. Подршка промоцији предузетништва

У наредном периоду је веома важно радити на промоцији МСПП са подручја општине Милићи, њиховом повезивању са другим МСП у окружењу и у ЕУ, уз подршку за учешће МСП на сајмовима и другим манифестацијама.

У циљу обезбјеђења чланства у европској мрежи предузетништа (ЕЕН), конзорцијум из Републике Српске је израдио пројектну документацију и аплицирао за чланство у овој асоцијацији.

ЕЕН представља комплексан сет инструмената за подршку развоју предузећа:

- лакшег проналажења пословних партнера из ЕУ;
- успостављања пословне сарадње са институцијама и организацијама у ЕУ;
- учествовања на тендерима у ЕУ;
- лакшег приступа информацијама о правним регулативама и стандардима ЕУ;
- добијања информација о програмима подршке;
- подизања свијести о значају иновативности и могућности трансфера технологије и повећања конкурентности;
- информисања о могућностима тржишта ЕУ;
- информисања о домаћим истраживачко-технолошким развојним могућностима.

Сви услови пословања у општини те промоција привредних потенцијала морају се уградити кроз измјене на сајту општине Милићи .

7. Побољшање приступа МСПП финансијама

У протеклом периоду за МСПП у Републици Српској су били доступни разни подстицаји из различитих извора, из републичког и локалних буџета и кроз кредитне и гарантне линије Инвестиционо-развојне банке и Гарантног фонда Републике Српске.

Буџетом Општине Милићи за 2017. годину планирана су средства за развој занатства и мале привреде, запошљавање нових радника и samozапошљавање у производним, занатским и услужним дјелатностима у износу од 25.000 КМ. Расписан је Јавни позив за додјелу поменутих субвенција. Висина појединачне субвенције износила је је 3.700 КМ за дефицитарна занимања, а 2.700 КМ за остала занатска занимања као и за и ново запошљавање радника.

Додјељена средства, су за резултат имала регистровање седам нових предузетничких дјелатности у области занатства, смањење рада на црно, повећање запослености, и утицала на стварање и побољшање предузетничког окружења.

У наредном периоду потребно је, у складу са Законом о развоју МСП и другим прописима, обезбиједити бесповратна средства за МСПП из различитих извора. Потребно је континуирано радити на побољшавању услова и додјели средстава за МСПП кроз кредитне и гарантне линије Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и Гарантног фонда Републике Српске и донаторска средства.

Такође дати већа појединачне субвенције од стране Општине Милићи предузетницима-занатлијама да би се регистровале дјелатности чије услуге су неопходне на подручју општине, и то кроз програме образовања одраслих, субвенције за куповину основног средства, субвенције за уплату обавеза по основу доприноса на годишњем нивоу и слично.

VII – ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ СТРАТЕГИЈЕ

У складу са визијом и стратешким циљевима развоја МСПП у периоду 2018 – 2023. година, очекивани ефекти спровођења Стратегије су сљедећи:

- Повећано учешће МСП у БДП;
- Повећано учешће МСП у укупном извозу;
- Повећан број новостворених МСП и предузетника (посебно младих и жена);
- Повећан удио МСП и предузетника из производних дјелатности у укупној секторској структури МСП и предузетника у општини Милићи;
- Повећан број запослених у МСП
- Предузетничко учење интегрисано у све видове образовања;
- Успостављен процес полагања мајсторског испита;
- Повећан број жена предузетника и њихових удружења;
- Повећана иновативност МСП;
- Повећано кориштење еколошких принципа и стандарда у пословању МСП;
- Убрзано спровођење стечајног поступка;
- Комплетирано бар двије пословне зоне за прихватање инвеститора;
- Стабилизовано пословање предузетника;
- Очувани стари занати;
- Повећан број чланица кластера;
- Повећан број МСП са успостављеним системом квалитета;
- Успостављен систем Анализе потреба за обуком;
- Чланство у европској мрежи предузетништва Републике Српске;
- Успостављен Предузетнички портал општине Милићи;
- Успостављено редовно одржавање састанака и консултација са представницима локалне самоуправе и развојним агенцијама.

VIII – АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план за развој конкурентности малих и средњих предузећа и предузетништва, са прегледом развојних пројеката и мјера, саставни је дио ове Стратегије.